Mötesanteckningar

Sammanträde	**Rådet för evidensbaserad miljöanalys**	**Protokoll:** nr 04/2019
Tid	Måndagen den 25 november 2019 kl. 10.00-15.00	
Plats	Formas, Drottninggatan 89, Stockholm, rum Hållbarheten	
Närvarande Ledamöter	Lisa Sennerby Forsse	Ordförande
	Björn Risinger	Ledamot (punkt 6 -10)
	Carola Lidén	Ledamot
	Hans Adolfsson	Ledamot (pkt 1-5)
	Kai Lindström	Ledamot (pkt 1 - 8)
	Ola F. Wendt	Ledamot
	Susanna Axelsson	Ledamot
	Ingrid Petersson	Generaldirektör (pkt 1-5)
Förhinder	Agnes Wold	Ledamot
Medverkande från Formas	Erik Eriksson	Avdelningschef
	Henrik Scharin	Nationalekonom
	Sten Anttila	Analytiker
	Arvid Bring	Analytiker
	Magnus Land	Analytiker
	Ida Envall	Analytiker
	Charlotte Åberg	Informationsspecialist
	Anna Lena Schlossman	Strategisk kommunikatör
	Sari Båging	GD-koordinator (mötesanteckningar)

§1	**Mötets öppnande** Ordförande Lisa Sennerby Forsse öppnade mötet och hälsade alla välkomna.
§2	**Dagordning och övriga frågor** Dagordning godkändes. Som övriga frågor anmäldes mötesdatum för året 2020 och kort information om beslut om nya ledamöter till Rådet för evidensbaserad miljöanalys.
§3	**Minnesanteckningar från föregående möte** Minnesanteckningar från mötet den 19-20 september godkändes och lades till handlingarna.
§4	**Formas underlag till forsknings- och innovationspropositionen** Information: Katarina Nordqvist presenterade Formas underlag till forsknings- och innovationspropositionen. Formas fick uppdraget i maj 2019 och underlaget lämnades in den 31 oktober 2019. Sammanlagt har regeringen fått in mer än 300 separata underlag från myndigheter, branschorganisationer, m.fl. Formas underlag utgår i hög grad från de globala hållbarhetsmålen och vad som behöver göras i en snabbt föränderlig värld. Formas föreslår bl.a. ett nytt nationellt forskningsprogram för Hav och vatten, och ser ett behov av att förstärka de existerande nationella forskningsprogrammen inom Klimat, Livsmedel och Hållbart samhällsbyggande. Formas föreslår även särskilda insatser för Biologisk mångfald och ser ett behov av att stärka och utveckla forskarinitierad forskning (dvs där forskarna helt själva föreslår sin forskningsfråga, och där utlysningen inte är kopplad till en tematisk inriktning) . Det är även viktigt att få ökade medel för evidensbaserade miljöanalyser för att stödja kommuners och myndigheters arbete med att nå miljömålen, samt att ge fler forskare möjlighet att delta i internationella vetenskapliga organ såsom IPCC, IPBES, etc.
§5	**Strategidokument för systematiska forskningssammanställningar** Diskussion: Formas har på uppdrag av Rådet tagit fram ett förslag till strategi för arbetet med att identifiera angelägna frågor att utreda. Strategin beskrivs i dokumentet *Strategi för identifiering av frågor att utreda inom ramen för systematiska forskningssammanställningar*. Arvid Bring och Henrik Scharin presenterade strategin. Rådet identifierade vid ett tidigare möte (19-20 september 2019) tre särskilt angelägna miljöproblemområden som skulle kunna vara lämpliga att fokusera på, nämligen Klimat, Biologisk mångfald och Vatten. I och med att majoriteten av de pågående forskningssammanställningarna (fyra av fem) har ett vattentema, så anser Formas att det området kan betraktas som omhändertaget, och föreslår därför i strategidokumentet att områdena Klimat och Biologisk mångfald ska prioriteras. Rådet instämde i denna prioritering.

	I strategidokumentet beskrivs hur konceptuella modeller kan användas för att ringa in fokusområden och frågeställningar inom områdena Klimat och Biologisk mångfald, vilket också presenterades på mötet. Exempel på fokusområden inom Klimat skulle kunna vara transporter, byggsektorn eller areella näringar. Inom Biologisk mångfald skulle fokusområden kunna vara kopplade till areella näringar. Rådet tog upp vikten av att analysera vad som behöver göras. Man måste acceptera att viss okunskap finns. Önskemål att förtydliga i strategidokumentet att Formas inte går för nära grundforskning, och försöker göra tydliga kopplingar till samhällsekonomiska analyser. Rådet tackade för bra genomgång och tankarna kring arbetet framöver. Arbetsgruppen har rådets fulla förtroende att gå vidare med arbete. <u>Beslut:</u> • Rådet beslutade att de systematiska forskningssammanställningar som påbörjas de kommande tre åren (2020-2022) ska ha kopplingar till klimat och/eller biologisk mångfald. • Rådet ska fatta beslut kring strategi per capsulam före årskiftet. Formas ska återkomma med uppdaterat beslutsunderlag. Formas ska även avgränsa fokusområden och ge förslag på Fokusområden som Rådet kan ta ställning till vid nästa möte i februari 2020.
§6	**Klimatpolitiska rådet** <u>Information</u> Kanslichef Ola Alterå gav en presentation av Klimatpoliska Rådet, dess verksamhet och organisation. Verksamheten startade i början av 2018 och har flera likheter med strukturen för Rådet för evidensbaserad miljöanalys. Tillsammans med klimatmålen och klimatlagen är det Klimatpolitiska Rådet en del i det klimatpolitiska ramverket. Det Klimatpolitiska rådet är en egen självständig myndighet (nämndmyndighet) som utvärderar regeringens klimatpolitik. Regeringen har utsett nuvarande ledamöter, men i framtiden kommer det Klimatpolitiska rådet att utse sina nya ledamöter. Rådet möts 7 till 8 gånger per år. Rådets huvuduppgifter är att utvärdera regeringens klimatpolitik, utvärdera underlag och modeller samt bidra till ökad diskussion om klimatpolitiken. Rådet ger bedömning kring regeringens klimatpolitiska handlingsplan. Detta ska ske inom tre månader från att regeringen har presenterat sin handlingsplan (nästa handlingsplan kommer att presenteras i december 2019). Därefter följde en kort diskussion kring kopplingar mellan det Klimatpolitiska rådet och Rådet för evidensbaserad miljöanalys. Det Klimatpolitiska rådet har praktiskt samarbete med andra statliga myndigheter, t.ex. Energimyndigheten och Naturvårdsverket, men producerar sina rapporter själva. Det Klimatpolitiska rådets verksamhet baseras på den politiska överenskommelsen mellan sju partier. Rådet rapporterar till Miljödepartementet.

	Diskussion fördes sedan kring det Strategidokument (*Strategi för identifiering av frågor att utreda inom ramen för systematiska forskningssammanställningar*) som Formas tagit fram, och där Klimat och Biologisk mångfald prioriterats. Frågor ställdes om det finns områden eller teman där Rådet för evidensbaserad miljöanalys kan få kunskap och stöd från det Klimatpolitiska rådet. Ola Alterå informerade att det Klimatpolitiska rådet inte har en långsiktig plan för tillfället, utan att fokus just nu är att utvärdera regeringens kommande handlingsplan. Därefter följde en kort diskussion kring klimatlagen och hur stark den är juridiskt.
§7	**Kommunikation och resultatspridning** Diskussion: Anna Lena Schlossman och Arvid Bring informerade om det inledande arbetet med att ta fram en övergripande kommunikationstrategi för arbetet med systematiska forskningssammanställningarna. Framgångsrik kommunikation utgår från målgrupperna. För det här uppdraget har Formas identifierat tre huvudmålgrupper: forskare, politiker och praktiken. Praktiken handlar om nyttiggörande, dvs hur de enskilda forskningssammanställningarna kan komma till nytta i praktiken. Det handlar till stor del att ta tillvara intressenternas kunskap och erfarenhet. Därefter följde en kort diskussion om målgrupper som riskerar att missas. Rådet ville veta vilka olika grupperingar av ”Praktiken” som Formas tänkt sig. Målgruppen ”Politiken” är bred, och det kan vara klokt att fokusera på myndigheter och andra aktörer som arbetar med miljöarbete inom näringsliv och kommuner. Det är viktigt att skapa trovärdighet kring detta uppdrag. Det konstaterades att det är betydelsfullt att forskarna och intressenterna känner att de är en del av processen. Rådet diskuterade vidare angående kommunikation och resultatspridning. Det kan vara lätt att kommunicera när man har ett resultat som förstärker en befintlig åtgärd eller styrmedel, men hur gör man när det är tvärtom? Därefter följde en kort diskussion om man ska presentera kommande rapporter genom debattartiklar eller på Formas hemsida. Ett förslag är att ha en enkel och kortfattad skrift. Formas återkommer med förslag på kommunikationsstrategi till kommande möte.
§8	**Information från pågående systematiska forskningssammanställningar** Information: *Indirekta effekter av myggbekämpning med Bti på akvatiska och terrestra ekosystem.* Företaget Biologisk myggkontroll skickade i oktober 2019 in en ansökan till Naturvårdsverket om tillstånd för bekämpning 2020 – 2022 vid Dalälven och 2020 i Forshaga. Under våren kommer Naturvårdsverket ta beslut i frågan. När det gäller urval av litteratur i projektet har följande mängd artiklar identifierats; databaser: 8425 artiklar och grå litteratur: 898 artiklar. Av dessa kommer ca 300 artiklar inkluderas i studien, vilket är mer än förväntat. Enligt den uppdaterade tidsplanen ska rapporten vara klar i november 2020.

	Effekter av renat avloppsvatten på vattenlevande organismer. Syfte är att kartlägga forskning om hur vattenlevande organismer påverkas av behandlat avloppsvatten, och det potentiella beslutsproblemet är om tillläggsbehandling vid avloppsreningsverk (t.ex. oxidering) bör införas eller ej. Urval av litteratur har gett att ca 30 artiklar kommer inkluderas. Enligt den uppdaterade tidsplanen är en möjlig publicering i november 2020. Rådet ställde frågor kring målgrupperna och vikten av att presentera resultatet på ett kvalitativt sätt. Det potentiella beslutsproblemet kopplar i hög grad till finansiering av tilläggsåtgärder, och om det är rimligt eller ej. *Hur effektiv är markretentionen av fosfor från enskilda avlopp?* Genomförandeplanen är färdigställd. En första litteratursökning har gjorts, vilken gav mer än 12 000 unika träffar. Då återstår sökning i några databaser. Dessutom förväntas en anseling mängd grå litteratur. Sökstrategin kommer därför att ses över. Den 5 mars 2020 är ett möte inplanerat på Havs- och Vattenmyndigheten, dit branschpersoner och de som har varit aktiva i debatten är inbjudna. Formas kommer att delta vid detta möte och presentera projektet. Enligt tidsplanen kan rapporten vara färdig kring årsskiftet 2020/2021, men det finns risk för behov av mer tid för färdigställandet. *Hur påverkas innehållet av organiskt kol i jordbruksmark av olika växtföljder?* Då den här studien påbörjades av Mistra EviEM krävs en uppdaterad litteratursökning. Den uppdaterade sökningen har gett mer än 3500 artiklar, varav drygt 40 artiklar beräknas vara möjliga att inkludera. Tillsammans med tidigare sökningar (2017) ger det totalt 167 artiklar. Enligt tidsplanen kan rapporten vara klar i juni 2020. *Påverkan på hydrologiska faktorer vid anläggning och restaurering av våtmarker.* Möten med intressenter pågår. Tillsättning av expertgrupp är ännu ej klar, och förbedelser för litteratursökningar har inletts. Projektet planerar för ett samarbete med Naturvårdsverkets kommande utlysning om våtmarker. Enligt den preliminära tidsplanen kan rapporten vara färdig i november 2021.
§9	**Pågående förstudier** <u>Diskussion:</u> Arbete med ytterligare tre förstudier har pågått under hösten. Det gäller frågeställningar som inkommit till Formas, och som Rådet diskuterade på mötet den 23 maj 2019. Det gäller följande tre förstudier: 1. *Skadar sambeten och tillskottsutfordning de biologiska värdena i naturbetesmarker?* 2. *Hur påverkar markavvattning och bevattning av grödor inom jordbruket anslutande grundvattenmagasin och närliggande vattendrag?* 3. *Hur binder högfluorerade ämnen (såsom PFAS) till jordpartiklar?* <u>Beslut:</u> Kort diskussion fördes och Rådet beslutade att förstudie 2 och 3 ska läggas åt sidan. Rådet beslutade vidare att Formas ska fortsätta arbetet med förstudie 1 (*Skadar sambeten och*

	tillskottsutfordning de biologiska värdena i naturbetesmarker?), men frågeställningen behöver utvecklas. Rådet kan ta beslut per capsulam före årskiftet. Formas ska återkomma med uppdaterat beslutsunderlag.
§10	**Övriga ärenden** Som övriga frågor anmäldes förslag till mötesdatum för 2020 samt kort information om nya ledamöter till Rådet för evidensbaserad miljöanalys. 1. Förslag till mötesdatum för 2020: 13/2, 13/5, 9-10/9 samt 25/11. Rådet beslutade att mötet i februari och november äger rum enligt förslag. Formas återkommer med nya förslag gällande mötena i maj och september. 2. Kort information avseende nya ledamöter till Rådet för evidensbaserad miljöanalys. Beredning pågår i Regeringskansliet och beslut kommer sannolikt i någon av regeringens sammanträden i december. Därefter följde en kort diskussion om att ha ett visst tema vid kommande möten. Det kan t.ex. röra sig om att dyka lite djupare i några av de pågående forskningssammanställningarna. Det kan förslagsvis göras genom att bjuda in de experter och avnämare som har engagerats i projekten.
§11	**Mötets avslutande och fika** Ordförande Lisa Sennerby Forsse tackade samtliga för ett bra möte och avslutade mötet.